

CONCIO

Habita coram

194. e 17
2

Celeberrima Academia

CANTABRIGIENSI,

IN

ACADEMIÆ TEMPLO.

Junii 28. A. D. MDCCXII.

Instantibus Comitibus Academicis.

Radulpho Blomer, S. T. P. olim Coll. Sanctæ Trinitatis Socio; nunc autem Canonico Cantuariensi.

L O N D O N I Æ

Typis W. BOWYER, Impensis ROB. KNAPLOCK ad Insigne
Capitis Episcopalis in Coemeterio S. Pauli 1712.

COPIES OF THE

LIBRARY OF THE

Geological Survey

WASHINGTON

DEPARTMENT OF THE INTERIOR

MDCCLXXII

Geological Survey

Washington, D.C.

NOV 10 1872

THE LIBRARY OF THE GEOLOGICAL SURVEY

Evangel. secundum Joannem,

Cap. ix. Comm. 41.

Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς. Ἐἰ τυφλοὶ ἦτε, ἔτι ἂν
εἶχάτε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπο-
μεν· ἢ ἔν ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

Vulgata sic habet.

Dixit eis Jesus; si coeci essetis, non ha-
beretis peccatum; nunc verò dicitis;
quia videmus. Peccatum vestrum
manet.

Humanæ Mentis fastidium nullis sanctis-
simæ Veritatis testimoniis domandum,
quantâ hic Gravitate reprehensum,
quanto Acumine prostratum, quantâ
deniq; Judicis planè Infallibilis Au-
thoritate damnatum sit, nemo est
qui non apertè videat. Εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ille nîmi-
rum Ipse qui Servatoris præ se nomen ferebat, cujus
erat

erat Mens & Munus, perditorum saluti (in quantum scilicet per eorum proterviam fieri id posset) consulere, ille, inquam, eruditæ Pharisaorum superbix his dictis quasi frænum imposuit. *Εἰ τυφλοὶ ᾗτε, ἐκ ἂν εἶχέτε ἁμαρτίαν· οὐκ ἔστι λέγετε ὅτι βλέπομεν· ἢ ἐν ἁμαρτία ὑμῶν μένει.*

Non illis tamen Scientiæ laudem eripit, non ipsam Scientiæ Opinionem perturbat, importunè licet gloriosam atque impiè sese efferrentem contra clarissimum Veritatis & Sapientiæ Coelestis jubar. Ita nimirum se res habet; non ipsi Scientiæ, five Rationi, ut nostri loqui malunt, vitio vertendum est quòd minuti quidam Rerum investigatores, Fidem Christianam, tanquam homine ingenuo & liberali indignam respuant. Verùm isti potiùs, homines profani & derisores, læsæ Rationis rei habendi sunt: utpote quæ, si sana & sincera sit, sanctè semper judicat; & cum sit ipsa divinitùs inspirata, nulli unquam Veritati Divinæ suffragium suum negat. Quicquid Auctoritate coelesti nititur, id illi abundè commendatum est; id, quantumvis arduum esse videatur, quantumvis impenetrabile, Probat, Miratur, Colit. Pharisæis itaque molestè ferentibus tantā Christi præconia in Populum emanasse, ipsis licet famæ ejus gnaviter obtrectantibus, cùm petulanter eum interrogarent, *Μὴ καὶ ἡμεῖς τυφλοὶ ἐσμεν;* aptissimè respondet Dominus noster, *Εἰ τυφλοὶ ᾗτε ἐκ ἂν εἶχέτε ἁμαρτίαν, οὐκ ἔστι λέγετε ὅτι βλέπομεν, ἢ ἐν ἁμαρτία ὑμῶν μένει.*

Quàm id studiose curabant Pharisæi, ut miraculum in hoc Capite memoratum, de Cæco scilicet lumine donato, crescentemque inde Populi in Christi nomen

nomen Religionem tam conviciis contumeliosissimis, quàm altercationibus & captiunculis eluderent, vobis, Patres; Fratresque reverendi! notissimum est. Missis itaque quæ de his rebus fusiùs enarrari poterant, in ea potius inquiramus quæ in hoc ultimo Commate proponuntur; digna certè quæ acriori iudicio perpendantur.

Imprimis verò notandum est id quod ab ipso Servatore benignissimè conceditur; *Εἰ τυφλοὶ ἦτε ἔκ ἀν' εἴχετε ἁμαρτίαν.* Si reverà, inquit, cæci essetis, nullam vobis peccati noxam imputarem. Neque enim consentaneum foret, illum qui, ut scriptura loquitur; *Corda scrutatur & renes*, cuique ita omnes noti sumus, ut ei opus non sit *ut quis testimonium perhibeat de homine*; eos quidem legis transgressionis damnare, in quibus tamen nullam legis notitiam invenerit.

Coram hominibus; utpote qui de eo tantum iudicare possunt, an externæ hominum actiones legi conformes sint; quisquis legi contrarium fecerit, dignus haberi solet qui legis violatæ poenam luat; utcunque præ se ferat animum ab omni intentionis pravitate alienum. Atqui coram Deo iudice, cui hominum consilia, cogitationes, opportunitatesque omnes notissimæ sunt, cui vel intima humanæ mentis penetralia maximè patent, aliter se res habet. Non ille actiones hominum bonas esse iudicat, nisi ex bona animi intentione proficiantur; parilique ratione non externa factorum nequitia, sed interna animæ pravitas ab eo præcipuè spectatur. Interna autem pravitas nulla esse potest, nisi ubi Conscien-

tia

fiat lex quaedam & norma sit, ad quam veluti ad
 amulum actiones nostrae redigantur. Qui Coecos igitur
 Peccati infimulant, videntur illi quidem incerta
 tam nescio quam, & vagam Peccati notionem po-
 nere, quā quidem posita, quis Homini Christiano
 Tranquillitatis, Gaudii, Fiduciae locus? Quocirca

I. Primo loco statuendum est, qualis sit illa ani-
 mae Coecitas quam tantā indulgentiā prosequitur
 hominum clementissimus Servator.

II. Deinceps, ostendendum est quam illi nihil
 agunt qui Infidelitati suae nescio quae Lumina
 obtendunt.

Primo itaque inquirendum, qualis sit illa animae
 Coecitas quam tantā indulgentiā prosequitur Dominus
 noster, *Εἰ τυφλοὶ ἦτε οὐκ ἂν ἐχέτε ἀμαρτίαν.*

Rationem hominibus datam in ducem vitae, mo-
 rumque regulam, usque adeo verum est, ut nemo
 ferè reperiat qui non id sibi laudi ducat, id sibi
 vitio vertat, quod vitam vel Rationi convenientem,
 vel ei minus consentaneam duxerit. Convenienter
 autem Rationi vivit, qui lumine, quo praesenti fru-
 itur, se morigerum praestat: sive illud Naturae com-
 muni omnium informatrici, sive diligenti rerum In-
 vestigationi, sive Gratiae coelitus aspiranti acceptum
 referat. Contra vero, qui lucem undiquaque ani-
 mae affulgentem negligit, aspernatur, suspectam ha-
 bet, eo ipso testatur, malle se Rationem incultam,
 barbaram, Iuscam possidere, quam omnibus Gratiae
 & Scientiae luminibus ornatam atque auctam: quo
 nihil a recta Ratione magis abhorret.

Quod si Ratio est Homini quasi lex & norma vivendi, id omnino admittendum erit; hominum Peccata, ubi mens Rationis compos non fuerit, nulla esse; ubi incertum de rebus iudicium ferat, leviora; ubi volens videntque homines in malum impulerit, gravissima esse, quæque nullâ excusatione defendi possunt.

Quoniam verò, hoc in loco, non agitur de insipientibus, neque de his quorum mentes aliquâ insanitate & ægritudine animi perturbantur, neque de iis qui propter ætatis imbecillitatem nullam Rationis vim & maturitatem affecuti sunt; quod hic a Servatore nostro Pharisæis conceditur, id ita intelligendum est, ut sit potius Scientiæ Exprobratio, quàm Ignorantiæ lata nimis & absoluta Excusatio. Si cæci, inquit, essetis, non haberetis peccatum. Id est, si re verâ hac in re cæci essetis, non haberetis peccatum quod ad hanc rem attinet. Quamobrem ne quis hanc Ignorantiæ excusatione temerè utatur, & in ea frustra sibi latebram quærat; illud jam discutiendum venit, ut sciatur in iis rebus quæ ad Bonos Mores & ad Religionem pertinent, quis sit Ignorantiæ locus, quantumque ei tribuendum sit.

Cujus loci faciliior erit explicatio, si id satis perspectum fuerit, quanta Naturæ vis sit ad hominum animos informandos; tum & quanta Scientiæ tam moralis quàm christianæ adjumenta probo cuique maxime pateant.

Versari in hominum animis communes quasdam æqui bonique notiones, vetus opinio est, ab ipsis naturæ principio deducta. Arque huic quidem opinioni

nioni ita omnes assentimur, ut nemo hominum sit qui tantum a recto Naturæ cursu, & quasi institutione desciverit, ut non aliquam sibi Justitiæ, Moderationis, Temperantiæ, Honestatisque omnis legem ponat. Hinc illa pudoris significatio quæ in iis conspicitur quibus diuturnâ peccandi consuetudine nondum perfricta frons est. Hinc est quod tantum sibi cavent homines iniqui & malefici, ut dissimulanter omnia & veteratorie fiant. Quid? cum alios iniquè facientes reprehendimus, arguimus, increpamus, nonne id omnino declarat insidere in animis nostris hanc sententiam; esse aliquam Boni Malique notitiam in hominum naturâ impressam & quasi consignatam? Perspiciantur omnia Antiquæ Philosophiæ præcepta, exploretur universa ratio vetustæ Disciplinæ, tum ad mores hominum instituendos, tum ad cultum, ornamentumque vitæ; unde hæc nisi intus monstrata? Quod si in Artium Inventione, & in iis rebus quæ ad fructum vitæ pertinent, tam præclara naturæ vis & solertia videatur; certe non minus illitribuendum est quod Justitiæ, quod Æquitati, quod Humanitati, quod iis omnibus Virtutibus quibus hæc cuncta maxime continentur, & ad communes utilitates aptissime ordinantur, egregie prospiciat.

Ad Deum Optimum Maximum hæc omnia referenda esse, tam est Rationis lumine manifestum, quam hanc ipsam Rationem Rerum divinarum & summi Numinis consciam, aliundè nobis derivari non posse, quam a Deo hominum amantissimo; tam almæ lucis, tam salutaris sapientiæ benignissimo fonte. In proclivi currit oratio summæ Dei Omnipotentis & gratiam

gratiam & sapientiam commemorantis. Quamquam
quid Homini, quid Angeli vox proferre potest co-
propius, quid magnificentius, quid sublimius, quam
illa Sancti Apostoli sanctissima Verba? *Ὁ Θεὸς Πάτερ
τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς Σοφίας, ὁ Θεὸς Ἰσχυρός.* *Deus
Pater, Deus, Deus.* *Deus, Deus, Deus.*
Expectatis, Auditores gravissimi, ut cum illud
jam satis explicatum sit, homines à naturâ ipsâ ad
Virtutem & ad Honestatem dirigi; aliquis tandem
Christianæ Disciplina Fons & Principium aperiatur.
Quæ autem ad hunc locum pertinent, ea in mani-
bus (ut aiunt) tenentur.

Providus enim utilitatum nostrarum Cœlestis Pa-
ter quicquid ad hominum salutem omnino necessa-
rium est, id totum in medio posuisse videtur. Præ-
dicatur in sacris Scripturis Christus orbis terrarum
Lux, ut hâc voce significetur clarissima Veritatis e-
vangelicæ certitudo; tum & quàm sit hominibus
salutaris & necessarius Redemptor mundi Christus;
quantumque omnium intersit in illum unum oculo-
rum aciem intendere, illum suspicere & admirari.
Accurrunt Luci quotidianæ vigiles hominum animæ;
Lucem hanc spirituales beatissimam requiem & im-
mortalitatem propinquantem nec colunt nec curant.
Offenduntur Judæi, altercantur Græci; quamquam
quid Judæis magis consentaneum sit, quàm mirifi-
cam sospitantis Dei potestatem colere? Quid Græ-
cis convenientius, quàm admirari divinam sapien-
tiam? Utrunque nobis commendatus est Christus;
cum sit, ut scriptura loquitur, immo ut ipse &
verba & facta loquuntur, *Ὁ Θεὸς Ἀγαπᾷ τὸν Θεὸν Σοφίαν.*

Si quis autem sit cui ita parum sapiat Doctrina Evangelica, ut in ea nullam agnoscat puræ & planæ cœlestis Sapientiæ effigiem, illi sanè, dummodò hæc Domini nostri suavissimâ hortatione se flecti patiatur, æqua omninò aperitur ad Virtutem & ad Fidem Christianam via. Ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν, γνώσεται ὡς τὸ διδάχῃς, πότερον ὢν τῷ θεῷ ὅτιν, ἢ ἐγὼ ἀπ' ἑμαυτοῦ λαλῶ. Perstringit his verbis Dominus noster immanem nonnullorum Proterviam, quibus id unum maximè obstat quo minùs Fidem Christianam amplectantur, quòd animo tam a Virtute alieno sunt, ut agrè admodùm inducantur ut vitam, moresque suos ad sanctam Evangelii normam componant. Sint hominum pectora castissimâ secundùm Evangelium disciplinâ repurgata, & ipsa experientia fidem faciet sanctissimam esse, & planè divinam illam vitæ institutionem quæ nos sanctos reddat, & Sapientia cœlesti undiquaque munitos.

Est illud etiam notandum, ad erudiendos hominum animos quantum momenti positum sit in Ecclesiæ judicio & autoritate. Quos dederit Deus Ecclesiæ suæ administrandæ curatores, & in quem finem dederit, testatur Apostolus in Epist. ad Ephes. Cap. 4°. Ἐδωκεν τὸς μὲν ἀποστόλους, τὸς δὲ προφῆτας, τὸς δὲ ἐναγγελιστάς, τὸς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους. Γενεὶ τὸ καθαρίσμον τῷ ἁγίῳ, εἰς ἔργον ἀγαθόν, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ ἁγίου. μέλη καὶ ἀντὶσώματα οἱ πάντες ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ ὁσίᾳ καὶ τῇ ἀσπίδι τοῦ ἁγίου τοῦ θεοῦ. Ignorare autem illud quod ab Ecclesiâ Catholicâ ubique prædicatur, quis id hominis, probi & ingenui, & salutis sempiternæ studiosi esse dixerit? Ubi affirmat Paulus Deum tam impensè homines diligere ut eos omnes salvos esse cupiat; adjun-

git

git & illud quoque tanquam medium ad salutem omnino necessarium; scilicet, *ut ad notitiam veritatis perveniant.* *Πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι, καὶ εἰς τὴν ἀληθείαν ἐλθεῖν.*

Quod si Veritatis Cognitio est homini ad Salutem necessaria, id de iis Veritatibus tenendum est quarum Notitia parabilis est; quæque hujusmodi sunt, ut hominum studio & industriâ investigari possint. Quæ enim parari nullo modo potest Veritatis Cognitio ea non potest esse ad Salutem necessaria. Neque enim Deus Optimus, Sapientissimus eam nobis Salutis adipiscendæ rationem & viam præscripsit, cuius quidem nullam nobis copiam fecerit. Non id Dei est, vix Hominis certè, id quod magnopere factum velit eo modo ordinare, ut fieri omnino non possit.

Si autem omnes Veritates, quarum Cognitio ad Salutem requiritur, parabiles sunt; quis sanæ mentis est qui non eas ab Ecclesiæ fonte hauriri maximè putet? cui Deus sacrosanctum voluntatis suæ depositum crediderit, cui etiam Christus promiserit se ei præsentis auxilio futurum in omnia secula.

Reliquum est, Viri doctissimi! ut quis tandem Ignorantioni locus sit, (est enim aliquis) id paucis expediamus.

Atque hic quidem illud prorsus tenendum est; in iis rebus quæ ad Bonos Mores & ad Religionem pertinent, Universalium non esse involuntariam Ignorantiam, sed Particularium. Quod naturæ clara & incorrupta vox omnibus ubique declaravit, id omnes ut sciant consentaneum est. Parilique ratione, quòd ab Apostolicis usque temporibus Ecclesia Christi Catholica omnibus fidelibus semper & ubique præceperit,

ritio id est ad evadendum effugere potest qui sit Christiana Institutionis studiosior, ita ut in singulis, & qui Christi nomen præ se ferunt, firmissimè teneatur, jure quodam suo postulat Ecclesia.

Potest autem accidere, ut quod in Universis quis facile percipiat, id in Singulis non discernat. Universam Justitiam & Aequitatem colendam esse id omnes quorum mentes non dicam Evangelii, sed vel ipsius naturæ præceptis imbutæ sunt, uno præsentur. Statuere autem in singulis casibus quantum cuique debeatur, illud nonnunquam tantâ rerum obscuritate involutum est, ut homini æqui, bonique observantissimo perdifficile sit rectam Justitiæ diuinam tenere. Eodemque modo se res habet in iis quæ ad Religionis summam pertinent. Fidem, Charitatem, Resipiscentiam, & ante omnia, Gratiâ divinam hominibus ad salutem necessaria esse, univèrsa Ecclesiæ vox sonat. Quantum autem Fidei, quantum Charitati, quantum Poenitentia, quantum in his omnibus Gratiæ divinæ tribuendum sit, id verò discernere, certè non est cuiusvis hominis officium.

Sed cum illi videantur verecundiùs peccare qui se coecos haberi volunt, quàm qui evangelicæ Institutionis impatientes, sibi que præfidentes, suam qualemcunque sapientiam in expugnandâ Fide Christianâ egregiè collocari putant; transeamus jam tandem in alteram partem Propositi nostri: in quâ quidem illud demonstrandum est, quàm illi nihil agunt qui Infidelitati suæ nescio quæ lumina obtendant.

Quibus

Quibus verbis illud plane significari voluit. Domi-
nus noster non aliam a se Fidem de Religionem de-
siderari quam quam recte hominum Rationi optime
conveniret. Neque enim *Videntur* quam Ceteri peior
esset. Conditio, si hoc ipsum *videtur* prorsus impedi-
ret ne quis Religioni Christianae fidem adhiberet.

Quoniam vero cum his qui Fidem Christianam e-
vertere conantur omnis Disputatio haberi solet, aut
de Factis in sacra Scriptura memoratis, aut de his re-
bus quae sunt quasi *Kepia* *dei* *prophetarum* Institutionis Chri-
stianae, videamus porro quanta in utrisque vis sit
ad conciliandos hominum animos.

Quod ad res gestas Christi attinet, quemadmodum
Evangelistae profitentur se non omnia quidem quae a
Christo facta sunt commemorasse, sed ea tamen Li-
teris mandasse quae fidem faciant Religionis Evange-
licae, & sempiternae Salutis non aliter quam per Chri-
sti nomen consequenda. Sic nos, ad eandem me-
tam collimantes, in singulis non morabimur, sed
quantum in universis Roboris & Firmamenti pos-
sumus sic ad sustentandam Religionem Christianam,
id, si fieri potest paucis explicabimus.

Statuamus itaque, id quod a Sancto Joanne acce-
pimus, eorum omnium quae a Christo mirifice gesta
sunt hunc esse finem.

Deinceps perpendamus quam ad hanc fidem
faciendam accommodata sint opera, sive *Zμωνα*, (ut
Graeca vox retineatur) a Christo edita.

Viduum ei qui coecus natus esset donatum, morbos
gravissimos atque inveteratos sine ulla Medicina ad-
ministrare.

miniculis solâ volentis auctoritate uno verbo sanatos, Panes quinque cum duobus Piscibus in alimenta multorum millium adauctos esse, mortuos denique in vitam denuò revocatos, & quæ hujusmodi plurima in sacra Pagina commemorantur; quis est qui hæc tot & tanta humanæ Virtuti tribuenda esse putet? Audiantur, hostes Christiani nominis infestissimi, Celsus & Julianus; ne illi quidem inficiantur multa a Christo Prodigia edita. Quod autem hæc Christi opera omnem naturæ vim & efficaciam exuperare videantur; hoc ipsum declarat, quòd Prodigia sive Miracula nominantur.

Jam verò; neque Præstigias & Fallacias hæc omnia fuisse, hoc argumento satis constat quòd facta sint *ἐνάντιον τῆς Μαθητῶν αὐτοῦ*. qui quæ nobis de Christo tradiderunt ea suis ipsi sensibus hauserunt. Joannes itaque Epistolas suas Catholicas scripturus, exordio utitur ad persuadendum aptissimo. *Ὁ ὢν ἀπ' ἀρχῆς, ὁ ἀειχρόαυτος, ὁ ὡραίαυτος τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὁ θεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐπαλάφησαν πρὸς τὸ λόγον τῆ ζωῆς ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν.* Sed ne quis esset dubitationi locus; quæ a Christo admirabiliter gesta sunt, testes habent universum populum; patrata sunt coram viris primariis, coram his qui inter Judæos scientiâ plurimum valebant, quique Christo perpetuò insidiabantur.

Quod si miracula a Christo edita referenda sunt ad Virtutem aliquam plusquam Humanam, facillimè colligetur planè Divinam vim esse quæ hæc tanta præstiterit. Mali enim Spiritus non agunt propter Bonum finem : Christus autem operum suorum hunc sibi finem proposuit, ut Pater Luminum Deus purâ mente

mente & castissimis Moribus sanctissimè colatur; ut homines Vitam æternam & Felicitatem Æternitati conjunctam consequantur; atque ut hæc tandem ratione Satanæ vis omnis & potestas penitus frangatur.

Accedat his illustrissimum sanè Veritatis Evangelicæ testimonium; nempe Domini nostri crucifixi, mortui, sepulci, admirabilis planè a mortuis in vitam reditus. Hoc tanquam Fidei suæ fundamento nullis machinis expugnando gloriantur omnes quotquot ubique terrarum Religionem Christianam sunt amplexi. Hinc omnis Spes & Fiducia derivatur; ex quibus maximè efficitur ut qui verè Christiani sunt, animos præ cæteris omnibus erectos semper & fortes habeant. Rem tam valdè stupendam non unum tantum & alterum, sed universum orbem Christianum tanquam in columnam fidei suæ posuisse, fidem profectò facit hanc Persuasionem non temerè susceptam fuisse; sed validissimis testimoniis confirmatam à primævis usque Ecclesiæ temporibus in hæc nostra tempora descendisse. Est illud præterea magnificum; Prophetarum omnes de Servatore prædictiones a Christo admirabiliter adimpleri. Inter quas quidem maximum ad sustentandam Religionem Christianam momentum afferre videntur, quæ de iis, quæ a Messia olim perpetienda erant, habentur. Ut quis hoc vel illud faciat, id in sua ipsius potestate, magna ex parte, positum esse videatur. Sed ut Injurias aliquis, ut Contumelias, ut Flagella, ut mortem denique ignominiosissimam patiatur; id verò in aliorum Potestate & Nequitia situm est. Est igitur, meâ quidem senten-

sententiâ, gravissimum Veritatis Evangelicæ testimo-
nium, quod quidâ Prophetis olim designati fuerint
Dolores, Injurie, Cruciatu, liberos omnes in Chri-
stum nostrum incidisse liquiddè constet.

Tribuendos tamen illi Honores regios, Potestatem amplissimam, & Censuram diuinam, illi declarare Angelus Dei, de Caelo in id ipsum missus, ut hominibus testetur quantum Christo debeatur, cuique adeo ut sit Scripturarum infallibilis Interpret, eorum autem præcipue quæ Christum spectant, maximè conuenit.

〇ဝိ၍ ၆၃၂ မေ့လေ, နှဲ ဖျိဝ်း ၂-၆၃၂၂ ကလိ၍ဝိ၍, နှဲ ဝိ၍ဝေ သံတု၍
 ဘိ၍ဝေ ဝိ ဝိ၍ဝေ ၇. ၁၅၅၅၅ ၁၆၆၆၆ ၁၇၇၇၇ သံတု၍, နှဲ ဝိ၍ဝေဝေ ဝိ၍
 ဘိ၍ဝေဝေ ၁၈၈၈၈ ၁၉၉၉၉ ၂၀၀၀၀ နှဲ ဝိ၍ဝေဝေဝေ သံတု၍ ဝိ၍ဝေဝေဝေ
 ၂၁၁၁၁ ၂၂၂၂၂ ၂၃၃၃၃ ၂၄၄၄၄ ၂၅၅၅၅ ၂၆၆၆၆ ၂၇၇၇၇ ၂၈၈၈၈ ၂၉၉၉၉ ၃၀၀၀၀

Et alibi rursum: Ἄγγελος τῶν ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἀμφοτέρων αὐτῶν Ἄγγελος inquit Angelus iste, σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ. Notanda enim est Verborum vis & pondus.

Haec sunt, Auditores, de Facili in sacra Scripturâ memoratis, quod ad confirmandam Fidem Christianam plurimum valeant disputatum est. Restat, ut & Dogmata Evangelii ab insulis profanorum Cavillationibus vindicentur.

Atque hic quidem quoniam in eo maximè offenduntur hominum animi quòd tantum inter se dissidere videantur. *Fides* & *Ratio* ut aut illa planè reji- cienda sit, aut hæc in rebus sacris non admittenda: illud elaborandum est ut appareat has duas res non modo non pugnare inter se, sed esse prorsus con- junctissimas. Neque enim ii sumus quibus unum opus est *Rationem* hominum reprimere, discruciare, & tanquam de *Gradu* suo deicere, Cujus quidem tam salutaris *Lux* & *Informatio* est, ut & si è

vita Hominum Ratio tolleretur, nullus omnino esset Religionis & Fidei locus.

Quamvis autem a Ratione omnis Cognitio & Informatio nostra deducitur; non omnia tamen eodem modo ab illa docentur; sed pro diversa rerum natura diversis utitur Modis ad hominum animos informandos. Ad Rationem pertinere omnia investigare, & in singulis rebus dijudicare quid verum, quid falsum sit; Rationis compos non est qui non aperte fateatur. Sed cum omnes veritates non hauriantur ex eodem loco, nihil profecto est quod recte Rationi magis conveniat, quam omnes Veritatis Fontes perspectos habere, ne quis forte in indaganda Veritate Error sit.

Si Geometriam quis discere vellet, statueretque illam ex Principiis Medicinæ eliciendam esse; æquis mirum putaret illum tanto Errore deceptum in summa Rerum Geometricarum Ignorantia etiamnum versari? Eodemque modo de cæteris judicandum est.

Si quis igitur de iis quæ ad Fidem Christianam pertinent, recte & ad rem accommodatè velit judicare, meminerit sanè id tum demum futurum, si ad sua quæque Principia omnia redigantur. Esse Deum Optimum Maximum, Orbis universi Sapientissimum Conditozem, id ipsa nobis natura clara voce indicasse videtur. Ex ideo autem quod sit talis Deus facili Ratiocinatione concluditur deberi illi Honores summos, Laudem amplissimam, Cultum divinum. Facillime etiam colligitur non cadere in Deum talem mentiri, fallere, errare, decipi: &

proinde omni Fide dignissima esse quaecunque nobis ab illo proponuntur. Subsistere autem in uno Deo Personas tres, nec est Naturæ Lumine manifestum, nec ab ullis humanæ mentis Principiis probari potest; quibuscum scilicet nihil habeat conjunctum. Sequitur porro Rationem humanam non posse assentiri huic tanto Dogmati tanquam Rei cognitæ & perspectæ; quippe cui cognoscendæ par non sit. Quamvis autem huic Dogmati Assensus non debeatur tanquam Rei cognitæ & perspectæ, debetur tamen tanquam Rei credibili; idque propter Testimonium affirmantis Dei, cui ut Fides semper habeatur Ratio maxime suadet. Fides itaque rei tanquam credibili assensum præbens, tam est Actus mentis rationalis, quam assentiri rebus cognitis & exploratis. Rationis Judicium utrobique sequimur, sed non eandem Ratiocinationem.

Atque ex his quidem facile intelligitur quàm sit illud Apostoli verè dictum. *Τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ, οὐ δύναται νοεῖν τὸ ἄνθρωπον*. *Non potest; inquit, intelligere, quia spiritualiter examinantur.* Hoc est; dum Mediis ille utitur ad hanc Intelligentiam comparandam parùm idoneis, nihil proficit. Nimirum ea quæ sunt Spiritus Dei alio modo examinanda sunt quàm quæ cætera investigari solent. Adjungit idem Apostolus commate proxime sequenti. *ὅτι τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ, οὐ δύναται νοεῖν τὸ ἄνθρωπον*. Quibus verbis illud declarari videtur, esse aliquod Rationis Officium etiam in iis rebus quæ sunt Spiritus Dei; id est, in altissimis Religionis Christianæ Mysteriis. *Homo spiritualis,*

malis, inquit Apostolus, iudicat quidem omnia. Iudicium autem non sine Ratione perficitur.

Quamobrem statuendum est, Dogmata Religionis Christianæ non tam Rationi contraria esse, quam perversis hominum Ratiocinationibus de rebus ad Fidem pertinentibus.

Multa sunt in Astronomiâ, multa in Geometricis, multa in re Nauticâ, quæ etsi firmissimis, sui cuiusque generis, Demonstrationibus nitantur; iis tamen qui harum rerum periti non sunt, prorsus incredibilia videntur. Quid mirum itaque si cum sit Deus universo hominum genere, immane quantum, sapientior; nonnulla ab eo proponantur quæ humanæ mentis captam exuperant; quæque ab iis qui Fidem parum exercitam habeant, duriora existimantur? Sanè in parvum quendam & angustum locum Veritas omnis coarctanda erit, si, quod quisque minus intellexerit, id illi pro falso, & incredibili habendum sit. Quid mirum, si voluerit Deus arduis hinc Fidei nostræ articulis suum in hominum animos imperium quasi quibusdam insignibus distinguere? & efficere ut hæc sanctissimâ Veritatis suæ adumbratione ardentiores in pectoribus nostris sui amores excitentur?

Quo magis dampnanda est eorum Vesania qui quam ab aliis suæ sapientiæ Reverentiam vendicant, eandem ipsi summi Numinis Sapientiæ non præstant.

Scilicet expectant, ut illa animæ nostræ Lux, quæ ad amplectendam Fidem Christianam, probus quisque maxime docetur, illis in Exultationem Infidelitatis suæ cedat. Sed, prohi Dolor! quantum sibi interitum machinantur, qui ad cætera sua Peccata,

quibus hominum vita urgeri solet, adjungunt etiam Infidelitatem, & illam quidem non barbaram & indoctam, sed delicatam, scrupulosam, subtilem, & inani Scientiæ opinione tumentem.

Utrunque clementissimus Deus aliis in rebus imbecillitatis nostræ Rationem habeat; de Fidei Compage Apostolis a Servatore nostro, ab Apostolis Ecclesiæ, ab Ecclesiâ autem universo Orbi Christiano traditâ, nihil remittet.

Fieri, inquit Apostolus, omnino non potest, ut quis Deo placeat sine Fide. Qualis autem sit illa Fides quæ nos Deo Optimo Maximè commendatos reddat, quæque adeo sit hominibus ad salutem necessaria; cum a multis graviter dictum sit, tum a Sancto Basilio gravissimè.

Μαρτυροῦμαι πάντας ἀνθρώπους ἐμολογῆσαι ὅτι οὐκ ἔστιν ἄλλος ἀρετῆς ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς πίστεως. ἡ δὲ πίστις οὐκ ἔστιν ἄλλοις, ὅτι κατὰ τὸν νόμον οὐκ ἔστιν ἡ πίστις αὐτῶν. καὶ τὸ πᾶν πνῆμα μαρτυρεῖται, ὅτι ἡ εἰς πατέρα καὶ υἱὸν πίστεως αὐτῶν εἰς κενὸν ἀπὸσπεται, καὶ οὐδὲν δύναται, μὴ συμπαροῦν τῷ ἁγίῳ πνεύματι. καὶ πνεύματι μὴ εἰς υἱὸν οὐκ ἔστιν πνεύματι τῷ πνεύματι. καὶ πνεύματι εἰς πατέρα οὐκ ἔστιν πνεύματι τῷ υἱῷ. ὅτι καὶ δύναται εἰπεῖν, κύριος Ἰησοῦς, εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Ἀκριβὲς ἐστὶ τὸ ἀληθινὸν προσκυνῶντας οὐ ποιεῖται. Basil. de Spiritu Sancto, Cap. XI.

Reliquum est, Fratres in Christo dilectissimi! ut diligenter perpendamus quàm sint illa Domini nostri verba Reprehensionis & Terrorum plena, λέγει ὅτι βλέπομεν, ἡ ἡμεῖς αὐτοὶ οὐκ ἔσμεν. Nimirum omnes sibi aditus ad Deum interclusos habent, qui tantum ab ingenuâ istâ & tractabili Discipulorum Modestâ abhorrent, ut Sapientiam suam nescio quam, illi qua

quæ defursum est Sapientiæ, non modo æquiparandam esse sentiant; sed omnino etiam anteponendam.

Atque hæc quidem, Academici, non eo animo a me proferuntur ut huic splendidissimo Scientiarum Domitio aliquam vel Suspicionem Pravitatis Hæreticæ iniustam velim. Gratulor, potius celeberrimæ Academicæ, quòd qui inter nos nuper Arianorum Pestem renovare in animum suum induxerit; ab his inclytis Litterarum Sedibus, ab hoc sanctissimo Reformatæ Religionis Seminario communibus suffragiis vestris amoveatur. Qui tamen, si vel huius loci gravissima Authoritas, vel doctissimorum Episcoporum Christianissimæ Hortationes, vel ingens denique Bonorum omnium Doctor & Desiderium apud eum aliquid valerent; ad sanam mentem jamdudum rediisset. Pergit autem audenti audaciâ omnia conturbare; & dùm Hæreticorum arcem defendit, instauratam a se primævam Ecclesiæ Pietatem affirmare non erubescit. Quam omnia ab eo perversè tractentur, quantam Fidem tractet iis quæ Fide prorsus indigna sunt, quantam incredulitate sit in iis rebus quæ Fidem maxime merentur, omnes nôrunt. Utinam & ipse tantam secum reputaret quàm sit Hostis Capitalis Evangelicæ Veritatis, quàm sit Piis omnibus offendiculo; quàm sit Profanorum omnium delictæ, quàm sit Altricis Matris Dolor; & Ecclesiæ Christi Catholicæ, quàm nè dixeram, Parricida.

Excudent alii, Hæreticorum sequaces vel Fautores saltem, verba molliùs spirantia: Nos antiquum ad teneamus, *Absit ab Ecclesiâ, profanâ Facilitate, vigorem*

enigorem suum dimittere, & nervos Severitatis, eversâ Fidei Majestate dissolvere, Cyprian. Epist.

Faxit Pater Luminum Deus ut in Veritate suâ indagandâ, operam fideliter impendamus; & ut, in Contemplatione rerum divinarum, a Spiritu suo sancto Ratio nostra gubernetur.

Sit Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto, Triuni Deo, in sæcula sæculorum. Amen.

BOOKS Printed for R. Knaplock, at the Bishop's
Head in St. Paul's Church-Yard.

O *Origines Ecclesiastica: Or the Antiquities of the Christian Church.*
Vol. I. In two Books, whereof the first treats of Christians
in general; their several Names and Degrees; of Catechumens,
Lay and Clergy: And the second gives a particular Account of
the several Superior Orders and Offices in the Primitive Church.
The Second Edition.

Origines Ecclesiastica: Vol. II. giving an Account, I. Of the In-
ferior Orders of the Ancient Clergy. II. Of the manner of their
Elections and Ordinations, and the particular Qualifications of
such as were to be Ordain'd. III. Of their Privileges, Immuni-
ties and Revenues. IV. Of the several Laws relating to their Em-
ployment, Life and Conversation. *The Second Edition.*

The French Churches Apology for the Church of England: Or,
The Objections of Dissenters against the Articles, Homilies, Li-
turgy and Canons of the *English* Church, consider'd and answer'd
upon the Principles of the Reformed Church of *France*. A Work
chiefly extracted out of the Authentick Acts and Decrees of the
French National Synods, and the most approved Writers of that
Church. These three by *J. Bingham*, Rector of *Headbourn Wor-*
thy, near *Winchester*; and sometime Fellow of University College,
Oxon.

The Christian Pattern, or the Imitation of Jesus Christ: Vol. II.
Being the Genuine Works of *Thomas à Kempis*, containing four
Books, viz. I. The Sighs of a Penitent Soul, or a Treatise of
true Compunction. II. A short Christian Directory. III. Of Spi-
ritual Exercises. IV. Of Spiritual Entertainments. Translated from
the Original *Latin*, and recommended by *Dr. Hicks*. To which
is prefix'd a large Account of the Author's Life and Writings.

A Defence of the fifty fifth Canon, in answer to a Book, enti-
tled, Reflections on Mr. *Benner's* Discourse of Joint Prayer; hum-
bly offer'd to the Clergy: With some considerations plac'd for
a strict Conformity to those Rules of the Church, and Law of the
Realm, which we have promis'd to obey; by *J. Bowtell*, B. D.
and Fellow of *St. John's College* in *Cambridge*.

The Clergyman's Vade Mecum, in two Parts. I. An Account of
the Ancient and Present Church of *England*; the Duties and
Rights of the Clergy, and of their Privileges and Hardships:
Containing full Directions relating to Ordination, Institution, In-
duction, and most of the Difficulties which they meet with in the
Discharge of their Office. Part II. Containing the Canonical Codes
of the Primitive, Universal, *Eastern* and *Western* Church, down to
the Year of our Lord 1687: Done from the Original *Greek* and
Latin, omitting no Canon, Decree, or any Part of them that is
curious.

curious or instructive; with explanatory Notes, a large Index, and a Preface shewing the Usefulness of the Work; with some Reflections on Moderate Non-conformity, and the Rights of the Church. *The Third Edition.*

The Psalter or Psalms of Holy David, according to the Translation used in the Common-Prayer Book, with explanatory Notes, on all those Words and Sentences that are most difficult to be understood, together with Directions for the more devout Use of them; and an Historical Account of the Translation and Translators. As also a general Defence of this Psalter against all Objections that the Dissenters have rais'd against it, by *J. Johnson*, M. A. and Vicar of *Appledore* in *Kent*.

A Companion for the Country Malster; Or, the whole Art of Gauging Malt in the Cistern, on the Couch, and in the Chamber, plainly laid down, and the Duty chargeable by Act of Parliament on any Quantity of wet Barley, by several easy Rules readily discover'd. By *William Barnes* of *Bishop's Stortford*.

A New View of London: Or an ample Account of that City, in Two Volumes or Eight Sections. Being a more particular Description thereof than has hitherto been published of any City in the World. I. Containing the Names of the Streets, Squares, Lanes, Markets, Courts, Alleys, Rows, Rents, Yards, and Inns in London, Westminster, and Southwark, &c. II. Of the Churches; Their Names, Foundation, Order of Building, Ornament, Dimensions, Altitude of Steeples, and Number of Bells therein; Benefactors; Monuments, Tombs, Cenotaphs, &c. described; with their Epitaphs, Inscriptions, Motto's, Arms, &c. III. Of the several Companies; Their Nature, Halls, Armorial Ensigns Blazoned, &c. IV. Of the Queen's Palaces, Eminent Houses, &c. of the Nobility, Houses of Lords and Commons, &c. V. Colleges, Libraries, Museums, Repositories, Free-Schools, &c. VI. The Hospitals, Prisons, Work-houses, &c. VII. Of Fountains, Bridges, Conduits, Ferries, Docks, Keys, Wharfs, Lying-places for Boats, &c. VIII. An Account of about 90 publick Statues; their Situations, Descriptions, &c. To the whole is prefix'd, An Introduction concerning London in general; its Antiquity, Magnitude, Walls and Gates, Number of Houses, Inhabitants, Males, Females, Fighting Men; its Riches, Strength, Franchises, Government, Civil, Ecclesiastical, and Military, &c. Illustrated with 2 Plans, viz. 1. Of London, as in *Q. Elizabeth's* time. 2. As it is at present; also the Arms of all the City Companies, and other Copper Plates. A Book useful not only to Strangers, but the Inhabitants, and for all Lovers of Antiquity, History, Poesy, Statuary, Painting, Sculpture, Mathematicks, Architecture and Heraldry.

